

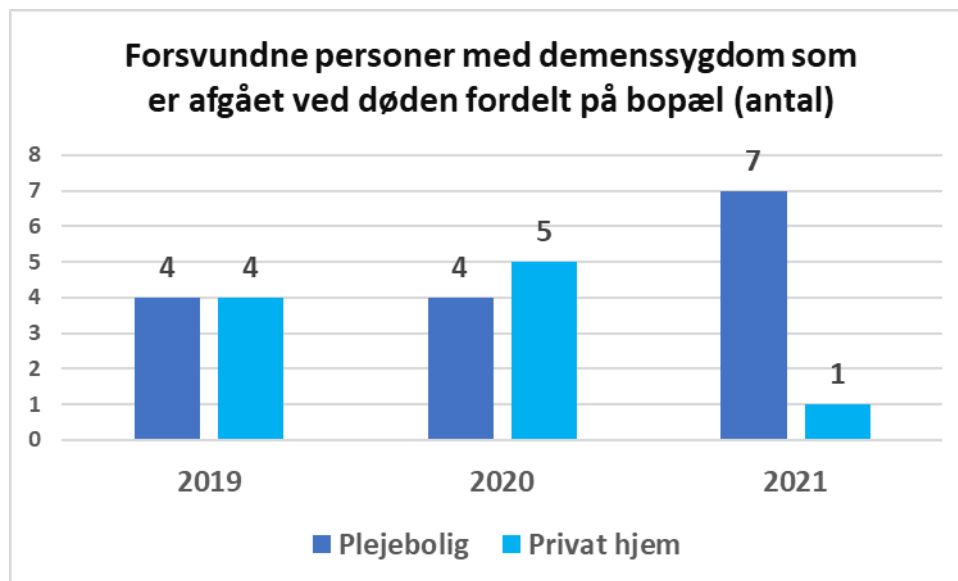
Notat - Statistik og forskning om bortkomne personer med demenssygdom

Der findes ikke en officiel statistik over hvor mange mennesker med demenssygdom, der hvert år forsvinder og ikke bliver fundet i live. Der er heller ingen kommuner eller myndighed, som har offentliggjort systematiske data om dødsfald blandt forsvundne eller efterlyste personer med demenssygdom.

Alzheimerforeningen har igennem flere år foretaget systematiske søgninger i Infomedias artikeldatabase og på den baggrund udarbejdet oversigter over antallet af personer med demenssygdom, der er forsvundet, fundet omkomne eller afgået ved døden som følge af de kvæstelser, de havde pådraget sig, mens de var forsvundne.

I perioden 2007 – 2010 viste gennemgang af avisernes artikler, at der hvert år omkom 7 – 11 forsvundne personer med demenssygdom. I perioden 2013-2016 omkom hvert år mellem 5 og 14 og i perioden 2019-2021 mellem 8 og 9 personer med demenssygdom efter de var forsvundet.¹ Da det må antages, at danske medier ikke omtaler samtlige dødsfald i forbindelse med forsvundne personer med demenssygdom, er det faktiske antal dødsfald sandsynligvis større. Til sammenligning kan oplyses, at der hvert år dør mellem 7 og 10 cyklister ved ulykker med højre svingende lastbiler.²

Diagram 1: Forsvundne og omkomne personer med demens 2019-2021

Kilde: Alzheimerforeningen og Infomedias

For perioden 2019-2021 har Alzheimerforeningen endvidere opgjort antallet af dødsfald fordelt på bopæl. For 2019 og 2020 fordeler dødsfaldene sig ligeligt mellem personer, der er forsvundet fra et privat hjem og personer, der er forsvundet fra en kommunal eller privat plejebolig. I 2021 har medierne stort set kun omtalt dødsfald i forbindelse med forsvundne personer med demenssygdom, der boede i en plejebolig. Baggrunden for dette vides ikke (se diagram 1).

¹ Alzheimerforeningen via søgning på Infomedias database over avisartikler i 2007 -2010 ; 2013 til 2016 samt 2019-2021. Følgende søgeord er benyttet med forskellige kombinationer: demens; demens; alzheimer, væk; forsvundet; forsvandt; bortgået, død; livløs; ihjel; omkommet

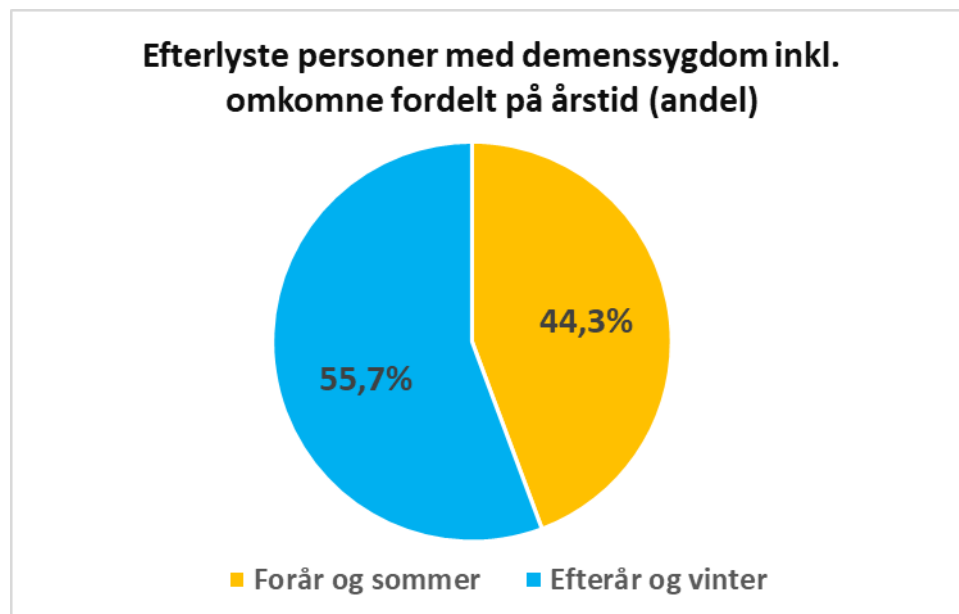
² Vejdirektoratet: "Foranalyse af højresvingulykker"-

<http://www.vejsektoren.dk/wimpnews.asp?page=document&objno=133769>

Alzheimerforeningen har i perioden 2019-2021 i Infomedias database identificeret i alt 193 sager om forsvundne og efterlyste personer med en demenssygdom. I 25, svarende til 12,9 procent, af disse sager blev personen med demenssygdom enten ikke fundet i live eller døde kort efter som følge af de skader, han eller hun pådrog sig. Andel af dødsfald i forbindelse med efterlysninger af forsvundne personer med demenssygdom i Danmark svarer til andelen i andre lande.³

Ifølge Alzheimerforeningens undersøgelse af artikler om forsvundne personer med en demenssygdom i perioden 2019 til 2021, sker efterlysning igennem hele året, dog med en lille overvægt på efterlysninger i efterår og vinter månederne (se diagram 2). Af de 25 omtalte dødsfald skete 60 procent i efterår og vinter månederne og 40 procent i forårs- og sommer månederne (data ikke vist i diagram). At der forholdsvis er flere dødsfald om vinteren hænger sandsynligvis sammen med, at risikoen for at dø er større, når temperaturen udenfor er lav. Fordelingen mellem dødsfald i kolde og varme måneder svarer til tilsvarende data fra international forskning.⁴

Diagram 2: Efterlyste personer med demenssygdom fordelt på årstid

Kilde: Alzheimerforeningen og Infomedias

Hvad siger forskningen⁵

Demens skyldes en hjernesygdom. Der findes flere end 200 sygdomme, der kan være årsag til demens. Alzheimers-sygdom er den hyppigste og står for ca. 60 procent af alle demenstilfælde. Mistet orienteringsevne er et hyppigt forekommet symptom ved demenssygdom.⁶

I Danmark er der ca. 82.000 personer med en demenssygdom. Heraf har ca. 42.000 en registreret demensdiagnose.⁷

³ Woolford et al: Unexplained Absences and Risk of Death and Injury Among Nursing Home Residents: A Systematic Review, Journal of Post Acute and Long Term Care Medicin (2017) ; Höskolan Borås: Ökad trygghet för personer med demens vid försvinnande (ISOLDE) (2021)

⁴ Woolford et al. op. cit.

⁵ Der er ikke foretaget en systematisk litteratursøgning, men søgt forskningsartikler i Pubmed samt WebofScience med følgende søge ord: dementia, alzheimer, wandering, elopement.

⁶ Nationalt Videnscenter for Demens: Faktaark – Hvad er demens (2021)

⁷ The Lancet Public Health: Estimation of the global prevalence of dementia in 2019 and forecasted prevalence in 2050: an analysis for the Global Burden of Disease Study 2019 (2022) samt Sundhedsdatastyrelsen: Udvalgte kroniske sygdomme og svære psykiske lidelser – demens (2021)

Såkaldt vandring med risiko for at forvilde sig bort (på engelsk "wandering" og "elopment") optræder ofte hos personer med demenssygdom. Mere end halvdelen af alle personer med demens, vil i løbet af sygdomsperioden opleve en u hensigtsmæssig vandringsadfærd. For personer med demenssygdom, der bor på plejehjem, er det næsten to tredjedele. 40 procent af personer med demenssygdom, som vandrer ("wander"), vil forvilde sig bort ("elope") med risiko for ikke at blive fundet i tide.⁸

I Danmark har overlæge Jens Egersgaard på baggrund af en analyse af 50 tilfælde af ældre, der gik forvildet rundt, regnet sig frem til, at 1.500 demenspatienter hvert år går hjemmefra. Nordsjællands Politi har gennemgået deres egne eftersøgningsrapporter fra juli 2007 til juni 2008 og fundet frem til, at politiet i alt var involveret i eftersøgningen af 112 personer med demenssygdom. På landsplan svarer det til ca. 1.000 eftersøgninger om året – eller 2-3 hver eneste dag året rundt. Omkring 70 procent af FOA's medlemmer svarede i 2016 i en undersøgelse, FOA gennemførte, at de inden for det seneste år havde oplevet, at en person med demenssygdom var vandret væk uden at kunne finde hjem. I 2016 oplyste politiet til TV2, at de gennem de senere år har politiets hundepatruljer i gennemsnit været ude og lede efter forsvundne personer med demenssygdom to gange hver uge.⁹

Uhensigtsmæssig vandringsadfærd optræder oftere blandt yngre mænd med demenssygdom sammenlignet med ældre og oftere blandt personer med Alzheimers og Lewybody sygdomme end blandt personer med vaskulær demens. Demenspatienter med BPSD (adfærdsmæssige og psykiske symptomer hos personer med demens) og demenspatienter, der er i behandling med antipsykotisk medicin, er mere udsatte for uhensigtsmæssig vandringsadfærd. Der er endvidere en øget risiko for uhensigtsmæssig vandringsadfærd efterhånden, som demenssygdommen skrider frem.¹⁰

Uhensigtsmæssig vandringsadfærd forårsages af mange forskellige faktorer og er en kombination af flere forskellige forhold - herunder neuropsykologiske og biologiske forandringer i hjernen sammenholdt med andre faktorer (fx andre sygdomme og smerter), psykosociale forhold i personens hverdag (fx manglende meningsfuld aktivitet) og forhold i omgivelserne (fx indretning af plejehjem).¹¹

International forskning viser, at ca. 8 procent af alle forsvundne personer med demenssygdom ikke blev fundet i live eller døde som følge af de skader, vedkommende pådrog sig, mens de var forsvundne. Den hyppigste dødsårsag var udsættelse for kulde eller ekstrem varme, og kun få døde af skader i forbindelse med fald eller ulykker. Ca. 63 procent af alle dødsfald sker i de koldeste måneder. De fleste er forsvundet til fods, og hovedparten af de omkomne er fundet indenfor en radius af 1-2 kilometer fra bopælen.¹²

---

⁸ Agrawal et al: Approach to Management of Wandering in Dementia: Ethical and Legal Issue, Review article; Indian Journal of Psychological Medicine (2021) ; Bernard-Brak et al: Assessing wandering risk among individuals with Alzheimer's disease and dementia: a pilot study, Psychogeriatrics (2018) ; Ali et al: Risk assessment of wandering behavior in mild dementia, International Journal of Geriatric Psychiatry (2016)

⁹ Overlæge Jens Egersgaard – oplæg på Demensdagene 2007, citeret i DR-nyhederne 14. Maj 2007 ; Brev fra Nordsjællands Politi, 7. oktober 2008 ; Fagbladet FOA 2016 ; TV2 Nyhederne 6. juni 2016

¹⁰ Alzheimer's Association. Wandering and getting lost: Who's at risk and how to be prepared (2022) ; Agrawal et al: Approach to Management of Wandering in Dementia: Ethical and Legal Issue, Review article; Indian Journal of Psychological Medicine (2021)

¹¹ Alzheimer Society: Why a person with dementia might be walking about (2022) ; Agrawal et al, op. cit.

¹² Woolford et al: Unexplained Absences and Risk of Death and Injury Among Nursing Home Residents: A Systematic Review, Journal of Post Acute and Long Term Care Medicin (2017)